

СОКОЛОВА Людмила

д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою,
Харківський національний університет радіоелектроніки,
<https://orcid.org/0000-0001-8106-1523>

КОДРУЛ Руслан

аспірант кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою,
Харківський національний університет радіоелектроніки,
<https://orcid.org/0009-0001-9530-5928>

ТЕОРЕТИЧНИЙ БАЗИС ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОСТІ

У статті розглянуто перелік базових дефініцій інноваційного розвитку промислових підприємств. Визначено сутність інновацій, розглянуто існуючі види інновацій, досліджено існуючу у науковому середовищі фахівців класифікацію видів інновацій. Опрацьовано теоретичні основи дослідження інноваційного розвитку підприємств промисловості. Сформована сукупність базових понять та установлені зв'язки між ними надали можливість розробити теоретичний базис дослідження, а саме – сформулювати схему механізму забезпечення інноваційного розвитку промислових підприємств країни. Запропоновано логічно упорядковану сукупність формування шуканого механізму. Інноваційний розвиток промислового підприємства розглядався як процес, який сфокусовано на підвищення рівня його конкурентоспроможності на ринках збуту продукції/послуг, зростання економічної ефективності ринкової діяльності та ринкової частки, забезпеченні стійких конкурентних переваг протягом тривалого часу. Зазначено, що інноваційна діяльність кожного підприємства повинна відзначатися перманентністю процесу впровадження інновацій та забезпечувати активність працівників підприємства у реалізації цього процесу.

Ключові слова: промислове підприємство, інноваційний розвиток, інновації, теоретичний базис, механізм, конкурентоспроможність.

SOKOLOVA Liudmyla, KODRUL Ruslan

Kharkiv National University of Radio Electronics

THEORETICAL BASIS FOR FORMING A MECHANISM FOR ENSURING INNOVATIVE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

The article explores the fundamental concepts related to the innovative development of industrial enterprises. A thorough analysis of the essence of innovation is carried out, key features of innovation activity are defined, and its role in the strategic development of enterprises is emphasized. Existing types of innovations are described, including technological, organizational, product, and marketing innovations. A classification of these types is provided based on approaches used within the scientific community of innovation management specialists. The theoretical foundations for studying the innovative development of industrial enterprises are examined, encompassing modern concepts, approaches, and models of innovation management.

As a result of the research, a system of basic concepts was formed, and logical connections between them were established, which made it possible to develop a theoretical basis for further study. In particular, a scheme for the mechanism of ensuring innovative development of industrial enterprises in the country is proposed. This scheme includes the main stages, elements, and principles of functioning and is logically structured, making it a practical tool for implementing innovation strategies across enterprises of various scales.

Innovative development is considered as a continuous process aimed at increasing the enterprise's competitiveness in the market of goods and services, enhancing economic efficiency, increasing market share, and ensuring long-term competitive advantages. The importance of continuous innovation implementation, active employee involvement in innovative activities, and the creation of an internal environment conducive to the development of innovation culture within the enterprise is emphasized.

Keywords: industrial enterprise, innovative development, innovations, theoretical basis, mechanism, competitiveness.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Визначальним у Стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року, як відомо, визнано «...інноваційне спрямування розвитку, яке ґрунтується на активному використанні знань і наукових досягнень, стимулюванні інноваційної діяльності, створенні сприятливого інвестиційного клімату, оновленні виробничих фондів, формуванні високотехнологічних видів діяльності та галузей економіки, підвищенні енергоефективності виробництва...» [1]. Це спонукає багато вчених до проведення наукових досліджень за напрямом інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні. Вивченням цих різноманітних питань займаються такі науковці, як А. Близнюк та О. Кудрявцева [2]; Ю. Волощук [3]; К. Дорошкевич К., В. Івасюк, О. Іськів [4]; С. Дубиніна [5]; О. Ємельянов [6]; Н. Кашена та Є. Чміль [7]; Д. Крилов [8]; О. Кузьмін, О. Жигало [9]; Т. Полозова, А. Ткачев [10]; В. Прохорова, О. Божанова [11]; С. Резнік [12]; П. Ткаченко [13]; А. Шиш, І. Ковтун, Я. Шевеня [14] та інші. Але, незважаючи на досить велику кількість досліджень у цій

сфері, питання, пов'язані з формуванням механізму забезпечення інноваційного розвитку промислових підприємств та їх конкурентоспроможності на ринках, досі залишаються актуальними.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є розробка теоретичного базису формування механізму забезпечення інноваційного розвитку підприємств промисловості та їх конкурентоспроможності на ринках у сучасних нестабільних умовах господарювання.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Промислові підприємства України функціонують у сучасних турбулентних, мінливих, невизначених та ризикованих умовах зовнішнього середовища, що обумовлено, перш за все, воєнною агресією, міграцією населення, порушенням стійких партнерських угод, переорієнтацією номенклатури продукції промислових підприємств країни, пошуком нових логістичних шляхів та необхідністю орієнтації фокусу діяльності підприємств промисловості на ефективний захист суверенітету нашої країни, її обороноздатності та на забезпечення безпеки життя людей.

Останнім часом питання інноваційного розвитку промислових підприємств незалежно від їх розмірів та різних видів економічної діяльності все частіше привертають увагу економістів-дослідників.

Співавтори статті [2] А.О. Близнюк та О.В. Кудрявцева, досліджуючи сучасні методи інноваційного управління підприємством, прийшли до висновку необхідності розробки теоретичних положень щодо механізму управління інноваційними процесами з метою забезпечення підвищення ефективності діяльності підприємства.

У науковій публікації [3] вчена Ю.О. Волощук розглянула стратегічні напрями інноваційного розвитку промислових підприємств агросектору в умовах неоіндустріалізації, обґрунтувала доцільність використання теоретично-методичного інструментарію визначення реального ефективного напрямку інноваційного розвитку підприємств.

Колективна стаття авторів К.О. Дорошкевича, В.В. Івасюка та О.В. Іськіві присвячена визначенню сутності та взаємозв'язку понять щодо стратегії й тактики інноваційного розвитку підприємств [4].

Науковець С.М. Дубиніна дослідила вплив інноваційного розвитку на економічні показники промислового підприємства, що знайшло висвітлення у статті [5, с. 23-28].

Визначенню сутності поняття «інноваційний розвиток підприємств», визначенню послідовності реалізації етапів його оцінки, аналізу перешкод процесу інноваційного розвитку присвятив свою наукову публікацію вчений О.Ю. Ємельянов [6].

Науковці Н.Б. Кащена та Є.Л. Чміль у статті [7] розглянули теоретико-методичні засади аналізу інноваційного розвитку підприємства, яке вони визначили у якості комплексного поняття, яке, на їх думку, треба досліджувати «в контексті можливостей і прагнення суб'єкта господарювання до змін в умовах мінливості бізнес-середовища, уподобань споживачів та взаємовідносин зі стейкхолдерами».

Заслужений економіст України професор Д.В. Крилов у своїй науковій праці приділив увагу вельми серйозним теоретичним питанням інноваційної діяльності підприємств, а саме визначенню місії, завданням, що постають перед підприємствами, та особливостям організації інноваційної діяльності. Він стверджує, що «активізація інноваційної діяльності є одним із потужних шляхів досягнення ефективного розвитку підприємства, адже вона надає значні переваги в конкурентній боротьбі» [8, с. 7-14]. З цим неможливо не погодитися.

Співавтори О.Є. Кузьмін та О.Ю. Жигало свою наукову працю [9] присвятили достатньо важливому напрямку дослідження, а саме: розробленню та обґрунтуванню моделі розвитку митного регулювання експортно-імпортової діяльності в умовах використання інноваційної ємності вітчизняних підприємств. Є сподівання, що цей напрям наукових досліджень буде мати перспективи розвитку та відігравати важливе значення для правильної організації ділового спілкування вітчизняних підприємств із зарубіжними бізнес-партнерами, що сприятиме підвищенню рівня конкурентоспроможності українських товаровиробників.

Автори наукової праці [10] дослідили інноваційно-інвестиційний механізм розвитку суб'єктів господарювання в умовах трансформаційних викликів, що є досить актуальною проблемою сьогодення.

Українські економісти В.В. Прохорова та О.В. Божанова описали стратегічно-орієнтовані напрями інноваційного розвитку промислового підприємства та визнали, що існують «цілеспрямовані, закономірні, незворотні зміни в діяльності підприємства в стратегічному періоді, що базуються на впровадженні новостворених або вдосконалених технологій, продуктів або послуг» [11, с. 132].

В оглядовій статті автора С.В. Резніка розглянуто інноваційні складові діяльності промислових підприємств. На основі проведеного аналізу наукових публікацій вчених щодо сутності інновацій було надано авторське визначення цього базового поняття. Зазначено, що «...інноваційний розвиток підприємств є серйозним рушієм росту світової економіки... Основним стримуючим фактором інноваційного розвитку промислових підприємств України є війна, тому що акцент державного фінансування зосереджено на військову галузь та забезпечення безпеки населення [12, с. 95].

Авторкою П.В. Ткаченко у статті [13] було розглянуто сукупність принципів ведення інноваційної діяльності підприємств та визначено їх сутність, що є однією із важливих компонент механізму інноваційного розвитку підприємств. Було виділено використання таких принципів, як: орієнтація підприємства на інноваційний шлях розвитку; орієнтація на споживачів; орієнтація на працівників, підвищення їх кваліфікації; задоволення їх потреб та участь у прийнятті управлінських рішень.

Науковці А.М. Шиш, І.І. Ковтун та Я.В. Шевеня присвятили своє дослідження розгляду інноваційних підходів до оптимізації бізнес-процесів на етапі управління бізнес-інформацією [14]. Вони дійшли до висновку, що забезпечення трансформації системи управління підприємством під впливом динамічних змін зовнішнього середовища неможливо без урахування інноваційних факторів розвитку підприємства та стану розвитку інноваційної системи України в цілому.

Проведений аналіз наведених вище літературних джерел надихнув на те, що актуалізувалася нагальна необхідність обов'язкового вирішення сукупності інноваційних проблем, вирішення яких висуває підвищені вимоги до забезпечення інноваційного розвитку (скорочено ІР) діяльності вітчизняних промислових підприємств та їх конкурентоспроможності на основі активізації інвестиційної складової. Така ситуація вимагає певної розробки теоретичного базису формування механізму забезпечення інноваційного розвитку промислових підприємств країни.

Вважається за доцільне звернути увагу, перш за все, на законодавчу базу ведення інноваційної діяльності промислових підприємств із урахуванням воєнних дій на території України [15-21]. На основі проведеного аналізу наукових здобутків українських учених за обраним у статті напрямом дослідження у даній роботі запропоновано розробити теоретичний базис формування механізму забезпечення інноваційного розвитку промислових підприємств, складові елементи якого зображені на рис. 1.

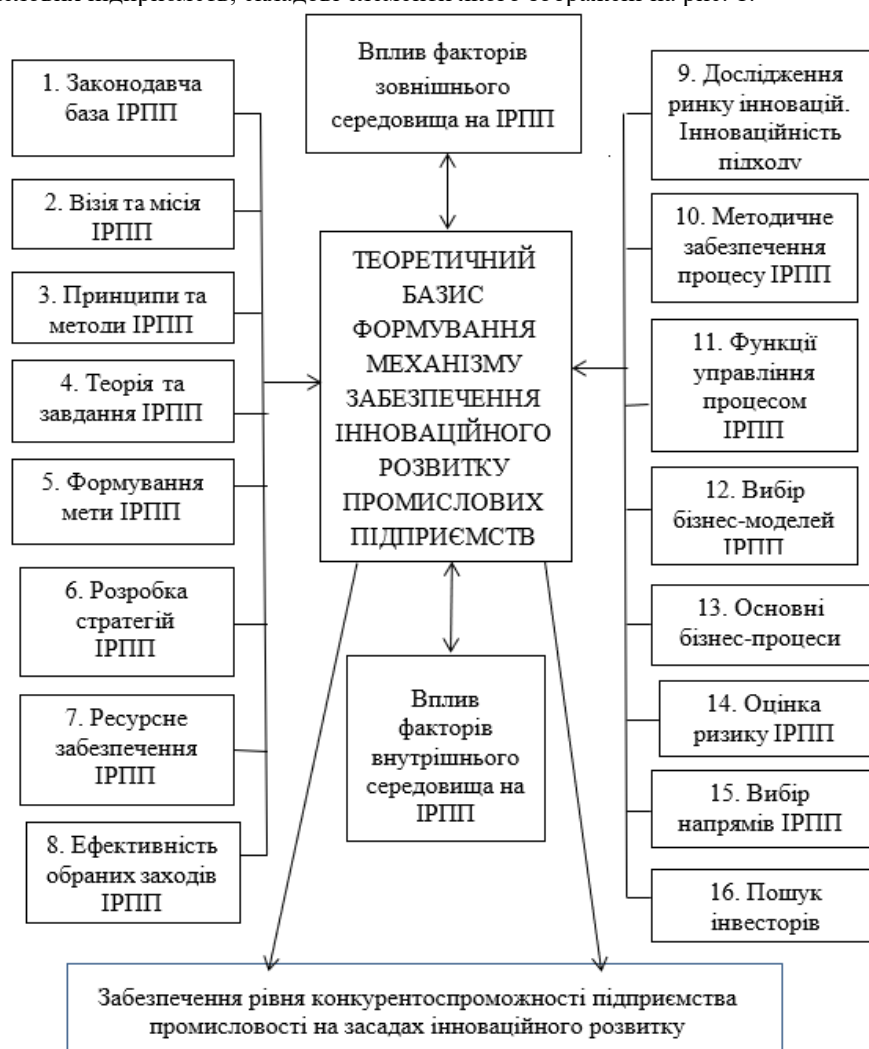

Рис. 1. Теоретичний базис формування механізму забезпечення інноваційного розвитку промислових підприємств
Джерело інформації: складено авторами з урахуванням [2-6; 8-11; 13; 23].

Спочатку зауважимо, що механізм інноваційного розвитку промислового підприємства, що здійснюється на інноваційних засадах, характеризується комплексним характером, тобто уявляє собою перманентний комплексний процес приведення внутрішніх можливостей промислового підприємства у

відповідність до постійних змін зовнішнього середовища, які у теперішній час характеризуються нестабільністю, мінливістю, агресивністю, ризикованістю впливу, непередбачуваністю та невизначеністю їх прояву та ін. Це потребує організації постійного пошуку інноваційних ідей, використання нових напрямів та сфер інноваційного розвитку промислових підприємств (скорочено ІРПП), а також активної реалізації перспективних інноваційних можливостей тривалого характеру для забезпечення достатньо високого рівня конкурентоспроможності промислових підприємств країни у майбутньому. Ці обставини підштовхують підприємства шукати нові шляхи та напрями ведення свого бізнесу, оскільки використання стандартних технологій, прийомів та методів стає менш дієвим та ефективним.

Одним із найважливіших напрямів економічного розвитку України відповідно до програмних документів «Стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року» та прийнятій до впровадження моделі розвитку вітчизняної економіки на перспективу «УКРАЇНА 2030: Доктрина збалансованого розвитку» є активізація інноваційної діяльності підприємств промисловості – інноваційне спрямування вектору розвитку, котрий ґрунтується на активному використанні знань та наукових досягнень, стимулюванні інноваційної діяльності, створенні сприятливого інвестиційного клімату, оновленні виробничих фондів, формуванні високотехнологічних видів діяльності та галузей економіки [1].

У таблиці 1 наведено Індeksi інновацій перших у світі десяти країн із 133 та відповідні їх рейтинги за останній 2024 рік. Для порівняння наведена відповідна інформація по Україні.

Таблиця 1

Інноваційні індекси країн-лідерів та їх глобальні рейтинги, 2024 р.[24]

Країна	Індекс інновацій	Глобальний рейтинг
Швейцарія	67,5	1
Швеція	64,5	2
Сполучені Штати Америки	62,4	3
Сінгапур	61,2	4
Велика Британія	61,0	5
Республіка Корея	60,9	6
Фінляндія	59,4	7
Нідерланди (Королівство)	58,8	8
Німеччина	5,1	9
Данія	57,1	10
Україна	29,5	60

Проведений аналіз Індексів інновацій-Рейтингів країн та місце України у ньому показав невтішні результати, обумовлені безумовно війною як головним чинником такого положення.

Проте у теперішній час бурхливого розвитку науково-технічного прогресу, впровадження штучного інтелекту, використання цифрових інформаційних технологій інноваційний розвиток промислових підприємств визнається вченими одним із самих перспективних сучасних шляхів їх економічного зростання за причини забезпечення зростання прибутку та рівня їх конкурентоспроможності на ринках збуту виготовленої продукції/послуг або на окремих цільових сегментах ринків.

Державна політика України у сфері науково-технічної діяльності та Стратегія сталого розвитку України на період до 2030 року [1; 15-21] націлюють підприємства промисловості на активізацію впровадження заходів інноваційного розвитку та регламентують процес їх інноваційно-інвестиційної діяльності.

Ефективне функціонування підприємств промисловості в перспективі, забезпечення високих темпів їх випереджаючого розвитку та підвищення конкурентоспроможності в значній мірі вимагатиме проведення подальших досліджень в інноваційній сфері їх діяльності, подальшого інноваційного розвитку, що потребує реалізації комплексного підходу до розробки теоретичного базису формування механізму забезпечення інноваційного розвитку промислових підприємств країни.

Безперечно зараз промислові підприємства функціонують у дуже обтяжливому для ведення бізнесу зовнішньому середовищі.

У теперішній час успішність функціонування підприємств промисловості залежить від впливу багатьох чинників зовнішнього середовища: державна та соціальна політика (законодавство, фінансовий інструментарій, економічні нормативи; структурні зміни в суспільстві країни; інституціональні механізми - дослідно-наукові організації, заклади вищої освіти, Академії наук, наукові організації тощо); структурні зміни в економіці країни; надзвичайні ситуації (епідемії, війна, стихійні лиха, фінансова криза у країні та інші форс-мажорні чинники). Також важливими є напрями, види діяльності підприємств. Серед останніх доцільно, перш за все, виділити інвестиційний та інноваційний види діяльності, які безпосередньо забезпечують функціонування, зростання й розвиток промислових підприємств країни [25]. Сьогодні турбулентність зовнішнього середовища, динамічність розвитку товаровиробників, нестабільність сучасних ринків, багатоаспектність та складність взаємозв'язку стримують активність інноваційного розвитку вітчизняних промислових підприємств.

Безумовно, що фактори зовнішнього середовища у теперішню воєнну годину значно впливають на стан внутрішнього середовища підприємств за такими напрямками, як: ступінь забезпечення запасами сировини, комплектуючими, напівфабрикатами тощо; забезпеченість матеріальними ресурсами, що створює додаткові логістичні проблеми для чіткої діяльності промислових підприємств; знижується забезпеченість взагалі трудовими ресурсами підприємств, забезпеченість висококваліфікованими фахівцями підприємств за причини міграції населення за кордон; необхідність постійного вирішення комплексу питань щодо забезпечення фізичної безпеки трудового населення; підтримка психологічного стану членів трудових колективів; постійні труднощі забезпечення промислових підприємств фінансовими, інвестиційними, інформаційними, енергетичними та іншими видами ресурсів. Тому така ситуація спонукає підприємців та керівників до постійного пошуку резервів та шляхів підвищення ефективності використання всіх ресурсів у процесі діяльності свого підприємства. Таким чином можна констатувати, що існують внутрішні фактори, які можна вимірювати, та фактори, які не можливо вимірювати за причини відсутності фізичних параметрів. Але саме вони чинять певний вплив, не завжди позитивний, на деякі параметри інноваційного розвитку промислового підприємства.

Оскільки інновації сьогодні вважаються «...найбільшим рушієм економічного розвитку, саме використання інноваційних технологій сприяло розвитку країн та світової економіки» [12, с. 95]. На думку співавторів статті [26] А. Дунської та У. Письменної визначення інноваційного механізму розвитку підприємства представлено як динамічну систему, в якій деталізовано сукупність п'яти видів механізмів

Не менш важливими складовими теоретичного базису формування механізму інноваційного розвитку промислових підприємств вважаються деталізовані об'єкти, які структуровані за функцією управління таким чином: 1) економічні механізми; 2) мотиваційні механізми; 3) організаційні механізми; 4) правові механізми; 5) політичні механізми. Установлено, що за своєю сутністю кожен вид запропонованого механізму є відповідним принципом. Але є сенс зауважити, що передумовами формування механізму інноваційного розвитку підприємства можна вважати наявність інноваційного потенціалу підприємства, інноваційно орієнтованої поведінки його персоналу, формування сприятливого інноваційного клімату, модифікацію його організаційної структури за принципами її адаптації та обґрунтованої структури його інноваційного саморозвитку.

Реалізація такого підходу знайшла прояв у представленні авторського варіанту теоретичного базису формування інноваційного розвитку промислових підприємств, який наведено на рис. 1. Окрім державної політики України у сфері інноваційної діяльності промислових підприємств та означеної вище Стратегії сталого розвитку країни на період до 2023 року, важливим є розглядати напрями інноваційного розвитку підприємств, аналізувати та провадити порівняльну характеристику напрямів інноваційного розвитку підприємств. Доцільним можна вважати таке: проведення аналізу можливих сценаріїв інноваційного розвитку підприємств з метою забезпечення підвищення чи збереження рівня їх конкурентоспроможності у бізнес-середовищі; аналіз та вибір оптимальних бізнес-моделей інноваційного розвитку підприємств; аналіз та оцінка інноваційного ризику, вибір запобіжних заходів зниження їх впливу; при розробці стратегії інноваційного розвитку підприємства треба достатньо уваги приділяти дотриманню принципів, розробці етапів формування механізму забезпечення інноваційного розвитку промислових підприємств країни, критеріям вибору сценаріїв стратегій, фінансуванню, інформаційному забезпеченню, використанню сучасних новітніх технологій, розробці товарів та послуг ринкової новизни.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Вважаємо за необхідне реалізувати на практиці запропонований механізм інноваційного розвитку промислових підприємств у контексті удосконалення процесом їх управління у сучасних нестабільних умовах господарювання. За цієї мети треба обґрунтувати концептуальні засади формування системи управління інноваційним розвитком малих, середніх та великих підприємств, які продукують інноваційний ефект в умовах ризику за рахунок розробки та реалізації на ринку інноваційної продукції. Необхідним вважаємо розробку відповідних практичних методичних рекомендацій для кожної категорії за розміром промислових підприємств та ефективно їх практичне впровадження.

Література

1. Стратегія сталого розвитку України на період до 2030 року. (n.d.). URL: www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs
2. Близнюк, А. О., & Кудрявцева, О. В. (2023). Сучасні методи інноваційного управління підприємством. *Економіка транспорту комплексу: збірник наукових праць*, 41, 32–41. <https://doi.org/10.30977/ETK.2225-2304.2023.41.32>
3. Волошук, Ю. О. (2021). Стратегічні напрями інноваційного розвитку агропромислових підприємств в контексті неоіндустріалізації. *Інноваційна економіка*, (5/6), 66–73. <http://inneco.org/innecoua/article/download/504/498>

4. Дорошкевич, К. О., Івасюк, В. В., & Іськів, О. В. (2020). Стратегія і тактика інноваційного розвитку підприємств: сутність і взаємозв'язок понять. *Бізнес Інформ*, (2), 88–94. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-2-88-94>
5. Дубиніна, С. М. (2020). Вплив інноваційного розвитку на економічні показники промислового підприємства. *Підприємництво та інновації*, (11-2), 23–28.
6. Смельянов, О. Ю. (2020). Інноваційний розвиток підприємств: сутність, послідовність оцінювання та перешкоди на його шляху. *Ефективна економіка*, (11). http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/9.pdf
7. Кащена, Н. Б., & Чміль, Є. Л. (2022). Теоретико-методичні засади аналізу інноваційного розвитку підприємства. *Економіка та суспільство*, (43). <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1746>
8. Крилов, Д. В. (2023). Інноваційна діяльність підприємства: місія, завдання та особливості організації. *Проблеми і перспективи економіки та управління*, (1(33)), 7–14. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1\(33\)-7-14](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1(33)-7-14)
9. Кузьмін, О. Є., & Жигало, О. Ю. (2020). Розвиток митного регулювання експортно-імпоротної діяльності в умовах використання інноваційної ємності підприємств. *Бізнес Інформ*, (4), 28–34. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-28-34>
10. Havrylchenko, O., Polozova, T., Bilyk, V., Pokanievych, Y., & Larionova, K. (2023). Innovation-Investment Mechanism of the Economic Entities Development in the Conditions of Transformational Challenges. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 45(4), 343–351. <https://doi.org/10.15544/mts.2023.34>
11. Прохорова, В. В., & Божанова, О. В. (2020). Стратегічно-орієнтовані напрями інноваційного розвитку промислового підприємства. *Економічний вісник Національного гірничого університету*, (2), 132–140. http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2020_2_16
12. Резнік, С. В. (2023). Інноваційні складові розвитку промислових підприємств у воєнний період. *Підприємництво та інновації*, 29, 94–101. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/29.15>
13. Ткаченко, П. В. (2021). Принципи ведення інноваційної діяльності на підприємствах. *Економіка та суспільство*, (№ 29). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-45>
14. Шиш, А. М., Ковтун, І. І., & Шевеня, Я. В. (2023). Управління бізнес-інформацією та інноваційні підходи до оптимізації бізнес-процесів. *Бізнес Інформ*, (11), 142–147. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-11-142-147>
15. Державна служба статистики України. (2024). *Методологічні положення державного статистичного спостереження «Інноваційна діяльність підприємств»* (55 с.). Київ. https://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2024/253/253.pdf
16. Закон України «Про офіційну статистику» від 16 серпня 2022 року № 2524-IX. (n.d.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>
17. Закон України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 03 березня 2022 року № 2115-IX. (n.d.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text>
18. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 526-р. (n.d.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text>
19. Методологічні положення щодо забезпечення статистичної конфіденційності офіційної державної статистичної інформації, затверджені наказом Держстату від 30 грудня 2022 року № 434, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 05 квітня 2023 року за № 573/39629. (n.d.). URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2022/434/434_2023.htm
20. Методика розрахунку показників інноваційної діяльності підприємств, затверджена наказом Держстату від 30 вересня 2021 року № 248. (n.d.). URL: http://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/248/248.pdf
21. Маковоз, О., & Коваль, Д. (2023). Теоретичні основи визначення поняття «комплаєнс менеджмент». *Адаптивне управління: теорія і практика*, (17 (34)). [https://doi.org/10.33296/2707-0654-17\(34\)-14](https://doi.org/10.33296/2707-0654-17(34)-14)
22. Babenko, V., Chebanova, N., Ryzhikova, N., Rudenko, S., & Birchenko, N. (2018). Research into the process of multi-level management of enterprise production activities with taking risks into consideration. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 1(3(91)), 4–12. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2018.123461>
23. Особливості та класифікація факторів, що впливають на ефективність діяльності підприємства. (n.d.). URL: <https://confcontact.com/>
24. *Global Innovation Index 2024*. (n.d.). World Intellectual Property Organization. https://www.wipo.int/web-publications/global-innovation-index-2024/assets/67729/2000%20Global%20Innovation%20Index%202024_WEB3lite.pdf

25. Hrabovskyi, Y., Babenko, V., Al'boschiy, O., & Gerasimenko, V. (2020). Development of a Technology for Automation of Work with Sources of Information on the Internet. *WSEAS Transactions on Business and Economics*, 17, 231–240. <https://doi.org/10.37394/23207.2020.17.25>
26. Дунська, А. Р., & Письменна, В. Є. (2020). Формування інноваційного механізму розвитку підприємства на засадах сталого розвитку. *Ефективна економіка*, (12). <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.12.12>

References

1. Stratehiia staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku. (n.d.). URL: www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs
2. Blyzniuk, A. O., & Kudriavtseva, O. V. (2023). Suchasni metody innovatsiinoho upravlinnia pidpriemstvom. *Ekonomika transportu kompleksu: zbirnyk naukovykh prats'*, 41, 32–41. <https://doi.org/10.30977/ETK.2225-2304.2023.41.32>
3. Voloshchuk, Yu. O. (2021). Stratehichni napriamy innovatsiinoho rozvytku ahropromyslovykh pidpriemstv v konteksti neoindustrializatsii. *Innovatsiina ekonomika*, (5/6), 66–73. <http://inneco.org/innecoua/article/download/504/498>
4. Doroshkevych, K. O., Ivasiuk, V. V., & Iskiv, O. V. (2020). Stratehiia i taktyka innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv: sutnist' i vzaimozv'iazok poniat'. *Biznes Inform*, (2), 88–94. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-2-88-94>
5. Dubynina, S. M. (2020). Vplyv innovatsiinoho rozvytku na ekonomichni pokaznyky promysloвого pidpriemstva. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii*, (11-2), 23–28.
6. Yemel'ianov, O. Yu. (2020). Innovatsiinyi rozvytok pidpriemstv: sutnist', poslidovnist' otsiniuvannia ta pereshkody na ioho shliakhu. *Efektivna ekonomika*, (11). http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/9.pdf
7. Kashchena, N. B., & Chmil', Ye. L. (2022). Teoretyko-metodychni zasady analizu innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva. *Ekonomika ta suspil'stvo*, (43). <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1746>
8. Krylov, D. V. (2023). Innovatsiina diial'nist' pidpriemstva: misiia, zavdannia ta osoblyvosti orhanizatsii. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, (1(33)), 7–14. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1\(33\)-7-14](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1(33)-7-14)
9. Kuz'min, O. Ye., & Zhyhalo, O. Yu. (2020). Rozvytok mytnoho rehuliuвання експортно-імпоротної діяльності в умовах використання інноваційної ієрархії підприємств. *Biznes Inform*, (4), 28–34. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-28-34>
10. Havrylchenko, O., Polozova, T., Bilyk, V., Pokanievych, Y., & Larionova, K. (2023). Innovation-Investment Mechanism of the Economic Entities Development in the Conditions of Transformational Challenges. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 45(4), 343–351. <https://doi.org/10.15544/mts.2023.34>
11. Prokhorova, V. V., & Bozhanova, O. V. (2020). Stratehichno-orientovani napriamy innovatsiinoho rozvytku promysloвого pidpriemstva. *Ekonomichni visnyk Natsional'noho hirnychoho universytetu*, (2), 132–140. http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2020_2_16
12. Reznik, S. V. (2023). Innovatsiini skladovi rozvytku promyslovykh pidpriemstv u voiennyi period. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii*, 29, 94–101. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/29.15>
13. Tkachenko, P. V. (2021). Pryntsypy vedennia innovatsiinoi diial'nosti na pidpriemstvakh. *Ekonomika ta suspil'stvo*, (№ 29). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-45>
14. Shysh, A. M., Kovtun, I. I., & Shevenia, Ya. V. (2023). Upravlinnia biznes-informatsiiei ta innovatsiini pidkhody do optymizatsii biznes-prosesiv. *Biznes Inform*, (11), 142–147. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-11-142-147>
15. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. (2024). *Metodolohichni polozhennia derzhavnoho statystychnoho sposterzhennia «Innovatsiina diial'nist' pidpriemstv»* (55 s.). Kyiv. https://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2024/253/253.pdf
16. Zakon Ukrainy «Pro ofitsiinu statystyky» vid 16 serpnia 2022 roku № 2524-IX. (n.d.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>
17. Zakon Ukrainy «Pro zakhyst interesiv sub'ektiv podannia zvitnosti ta inshykh dokumentiv u period dii voiennoho stanu abo stanu viiny» vid 03 bereznia 2022 roku № 2115-IX. (n.d.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text>
18. Stratehiia rozvytku sfery innovatsiinoi diial'nosti na period do 2030 roku, zatverdzhena rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10 lypnia 2019 roku № 526-r. (n.d.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text>
19. Metodolohichni polozhennia shchodo zabezpechennia statystychnoi konfidentsiinosti ofitsiinoi derzhavnoi statystychnoi informatsii, zatverdzeni nakazom Derzhstatu vid 30 hrudnia 2022 roku № 434, zareiestrovani v Ministerstvi yustytii Ukrainy 05 kvitnia 2023 roku za № 573/39629. (n.d.). URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2022/434/434_2023.htm
20. Metodyka rozrakhunku pokaznykiv innovatsiinoi diial'nosti pidpriemstv, zatverdzhena nakazom Derzhstatu vid 30 veresnia 2021 roku № 248. (n.d.). URL: http://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/248/248.pdf
21. Makovoz, O., & Koval', D. (2023). Teoretychni osnovy vyznachennia poniattia «komplaiens menedzhment». *Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka*, (17 (34)). [https://doi.org/10.33296/2707-0654-17\(34\)-14](https://doi.org/10.33296/2707-0654-17(34)-14)
22. Babenko, V., Chebanova, N., Ryzhikova, N., Rudenko, S., & Birchenko, N. (2018). Research into the process of multi-level management of enterprise production activities with taking risks into consideration. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 1(3(91)), 4–12. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2018.123461>
23. Osoblyvosti ta klasyfikatsiia faktoriv, shcho vplyvaiut' na efektyvnist' diial'nist' pidpriemstva. (n.d.). URL: <https://confcontact.com/>
24. *Global Innovation Index 2024*. (n.d.). World Intellectual Property Organization. https://www.wipo.int/web-publications/global-innovation-index-2024/assets/67729/2000%20Global%20Innovation%20Index%202024_WEB3lite.pdf
25. Hrabovskyi, Y., Babenko, V., Al'boschiy, O., & Gerasimenko, V. (2020). Development of a Technology for Automation of Work with Sources of Information on the Internet. *WSEAS Transactions on Business and Economics*, 17, 231–240. <https://doi.org/10.37394/23207.2020.17.25>
26. Duns'ka, A. R., & Pys'menna, V. Ye. (2020). Formuvannia innovatsiinoho mekhanizmu rozvytku pidpriemstva na zasadakh staloho rozvytku. *Efektivna ekonomika*, (12). <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.12.12>